

Politisk Økonomisk Beretning 2020.
(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

Med udgangspunkt i os der udgør landets befolkning ligesåvel som landets oprindelige befolkning uden nogen undtagelser, og med udgangspunkt i at vi føler at der er brug for os alle i samfundet, at der er plads til forskellige meninger der kan mødes, det er det vi ønsker for landets oprindelige befolkning – det grønlandske folk – det må vi skabe.

Derude rundt omkring i landet er der nogle af vore landsmænd der kæmper en brav kamp for at overleve, og bare fordi vi er nogle det går godt for skal vi ikke bare se den anden vej og måske nærmest nedgøre dem, give dem skylden for det liv de lever, men nej det er vores allefornemste pligt som folkevalgte at påtage os en del af ansvaret, ligesom der også er kommet en alt for skarp kløft som følge af forskelsbehandlingen på bygge- og anlægsområdet som giver sig udslag i at landets egen befolkning oplever en forskelsbehandling som vi hurtigst muligt må få udjævnet.

Landets befolkning rejsemuligheder uanset hvor de befinder sig må vi til stadighed give de bedste rammebetingelser og dermed muligheder, fordi at landets egen befolkning rigtig mange steder ikke kommer ud og rejse med mindre det offentlige betaler, fordi præcis disse mennesker burde kunne tage ud og rejse uden at det offentlige partout betaler for det og det er en af de ting vi virkelig må få gjort noget ved.

I takt med den globale opvarming så smelter isen ude i yderkantsområderne i byerne og bygderne hurtigere og hurtigere, og derfor skal landets oprindelige befolkning ligesom alle andre herhjemme have skibsanløb hvilket der hurtigst muligt skal rettes op på.

Det kan nemlig ikke være rigtigt at man på østkysten og i den nordligere del af landet først meget sent får skibsanløb.

Landets egen befolkning og deres eget miljø bør være udgangspunkt når der planlægges og derfor må man hurtigst muligt få fremskyndet skibsanløbene.

I den nordlige del af landet bliver der hurtigt isfrit nu, og det samme er tilfældet i Tasiilaq hvor der allerede bliver isfrit i det spæde forår og derfor bør vi få fremskyndet skibsanløbene.

Det er ikke bare tom snak når vi beretter om tingenes tilstand derude, hvis jeg må være så fri at komme med et eksempel herpå kan jeg nævne Ittoqqortoormiit hvor det første skibsanløb tidligst sker i starten af august, hvilket er til trods for at det opvarmningen af kloden netop har som konsekvens at havet er isfrit i maj måned.

Når man prikker lidt til dem der har noget at skulle have sagt så er det fordi man afventer de allernordligste områders isafsmeltning hos millitæret og på vejstationerne så de kan få deres forsyninger og at det så er udgangspunktet for at der kommer så sent skibsanløb.

Vi må væk fra det med at drive og planlægge landet udenom landets egen befolkning, landets egen befolkning skal være udgangspunktet for planlægningen.

Så tiden er altså inde til at vi i højere grad tager udgangspunkt i landets egen befolkning samt at vores økonomiske politik og afledte drift tilpasses og drives fuldt ud med udgangspunkt i landets egen befolkning. Det er ikke kun landskassen og den økonomiske status der skal være det centrale omdrejningspunkt, den økonomiske politik skal være helhedsorienteret og veltilrettelagt fordi, at landskassen ikke bare som udgangspunkt skal være godt og solidt drevet og det er heller ikke den eneste vigtige politiske brik vi skal spille med, fordi tiden snarere er inde til at landets egen befolknings økonomiske muligheder og en mere ensartet teknologisk udvikling for alle bør være det vigtigste.

Ja, vores politiske status er udfordrende lige nu, når man undersøger den økonomiske drift af landet og skimmer den politisk økonomiske beretning nærmere efter ser vi fra partii Naleraq og det fremgår også af Naalakkersuisuts udmelding om bekymringerne for økonomien som ellers er stor, så mangler der faktisk klare tal til at påvise hvor stor en effekt den økonomiske situation reelt set bringer os ud i. Der mangler simpelthen et overblik over de samlede økonomiske følgevirkninger, det er der ikke noget som helst der peger hen på endnu.

Grønlands Selvstyre har eksisteret siden 2009, og det er nærmest en selvfølge at vi på den økonomiske plan skal stå på egne ben og det bør være vores mål til enhver tid. Jeg skal hermed på vegne af Partii Naleraq kort fremlægge vore politiske muligheder.

Grønlands økonomiske politik bør og skal baseres sig på den enkelte forbrugers økonomi, den enkelte virksomheds økonomi og samfundets økonomi.

Kun gennem målrettet økonomisk politik, økonomisk vækst, der er økologisk bæredygtigt, kan vi sikre mennesker, natur, miljø og beskæftigelsen i fremtiden.

De folkevalgte myndigheder skal sætte de rammer, erhvervslivet skal virke indenfor:

Miljøkrav til produkter og processer. Krav til arbejdsvilkår og social velfærd for de ansatte. Kontrol med monopoler, multinationale virksomheder og en rimelig fordeling af velstanden.

Vi bør arbejde for indførelsen af moderne værdibaserede regnskabsformer, som skal være til gavn for de enkelte virksomheder og samfundet som helhed. Nye værdibaserede regnskabsformer skal gælde for alle virksomheder og institutioner i Grønland. Redskaberne

skal ikke kun handle om økonomi, det skal også handle om Sociale/etiske regnskaber, som indeholder virksomhedens miljøpolitik, alkoholpolitik, seniorpolitik, uddannelsespolitik - afgørende elementer i virksomhedens værdigrundlag og identitet.

Vi bør arbejde for indførelsen af resultat kontrakter med controllerfunktion kædende for alle offentlig ejede institutioner. Resultat kontrakterne skal styrke og videreudvikle den økonomiske interne kontrol og styring, samt at sikre realiseringen af mål og resultater med kvalitet.

Erhvervslivet må sigte på opnåelse af et økonomisk selvstændigt Grønland, med ansvarsfuld hensynstagen til miljø og ressourcegrundlag.

Vi skal udbygge et flerstrengt, internationalt konkurrencedygtigt produktions- og erhvervsliv i Grønland.

Alle mennesker skal have gode levevilkår og udviklingsmuligheder. Målet må og skal være arbejde til alle og tryghed i ansættelse. Dette nås kun ved stærk bæredygtig og målrettet erhvervsudvikling samt økonomisk nyordning.

Der er brug for et samarbejde på tværs af gamle skel, forældede barrierer for offentlig erhvervsvirksomhed skal fjernes.

Vi skal sikre selv bærende kommuner, hvor udviklingen baseres på regionale særkender, værdier og styrker. Selvstyret, kommunerne, virksomhederne, organisationerne m.fl. skal i et samspil medvirke til at skabe vækst, udvikling og gode levevilkår for mennesker i alle regioner i hele landet.

Vi skal derfor have klare mål for fremtidens regionalpolitik. Visionen må og skal være, at alle regioner i fremtiden skal være attraktive områder for udvikling, bosætning og økonomisk aktivitet.

Omstilling til bæredygtigt udvikling og beskæftigelse, forbedring af konkurrenceevnen kræver forpligtigen-de samarbejder mellem den offentlige sektor og erhvervslivet om forskning og produktudvikling, om ny ren teknologi kan anvendes i hurtig takt, om opdyrkning af nye markeder, om at skaffe investeringskapital.

Samarbejdet skal styrkes mellem virksomhederne indbyrdes, mellem ledelse og ansatte på den enkelte arbejdsplads, mellem erhvervslivets og arbejdsmarkedets organisationer, mellem selvstyret og kommunerne.

Det er nødvendigt at sikre lønmodtagernes medindflydelse og medejendomsret, den vil i praksis at antage mange former. Samfundet skal fremme initiativ og talent i erhvervslivet, der er brug for kreativitet og folk der kan tænke nyt på alle niveauer i virksomhederne og indenfor det offentlige.

De åbne markeder, den internationale konkurrence og arbejdsdeling samt det fri forbrugsvalg er drivkraften for teknologisk udvikling og stigende velfærd.

Men markedsøkonomien i sig selv fjerner ikke arbejdsløshed og dybe sociale skel og kan derfor ikke stå alene, markedsøkonomien skal følges op af politiske reformer.

Vi skal have et geografisk bredt dækkende udbud af uddannelser, og skal udvikle stærke uddannelsesmiljøer, der bygger på et højt fagligt niveau med kvalitet i centrum.

Det er nødvendigt at have uddannet arbejdskraft i alle dele af Grønland for at få anvendt den forskningsbaserede viden. Uddannelsesinstitutionernes regionale placering skal være med til at fastholde højtuddannet arbejdskraft over hele landet. Det er en forudsætning for vækst og udvikling.

Strukturreformer og nye samarbejdsformer mellem institutioner skal med til at bevare en god decentral ud-dannelsesstruktur i Grønland. Det skal handle både om kvalitetsudviklingen af de forskellige uddannelses-tilbud samt om etableringen af et bedre samspil mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv - især i forhold til behovet for efter videre og voksenuddannelse.

Målet må og skal være, at der sikres ret til betalt frihed til uddannelse, både i offentlige og private virksomheder.

I omlægningen af samfundets strukturer spiller energipolitikken en afgørende rolle, og ikke mindst for den ønskede udvikling af erhvervslivet og arbejdsmarkedet.

Energiproduktionen skal i højere grad rettes mod vedvarende energikilder, f.eks. solenergi, vindenergi og vandkraft.

Det er vigtigt for Grønland at følge med i den teknologiske udvikling inden for energiproduktion og distribution for at fastholde en høj forsyningsikkerhed i byerne og i byggerne.

Vi bør og skal arbejde for en effektiv og sikker trafikstruktur. Vi skal sikre befolkningen i hele grønland tidsvarede transport for derigennem at tilgodese mulighederne for kommunikation, handel, erhvervsliv og samvær internt i landet på trods af et spredt bosætningsmønster.

Trafiksikring må prioriteres højt. Vi skal fremme mobilitet, både på de lange distancer og i nærtrafikken skal der udvikles en bedre og hurtigere trafikbetjening.

Man kan ellers nævne mange ting i den nuværende samfundssituation vi er i, vi fra Partii Naleraq anser vi det meget vigtigt, at vi først retter op på levevilkårene for landets befolkning og erhvervs- arbejdsmarkedsmulighederne.

Med disse ord, siger vi tak til beretningen

Jens Napātók
Partii Naleraq